

Bible (soubor textů)

Vložil/a mladez, Út, 03/07/2012 - 12:48

Otištěno z časopisu Bratrstvo 7/2011

ČTI A ROZUMĚJ (ČILI JAK ČÍST BIBLI)

Bible promlouvá ke každému člověku do jeho situace a života. Je stále aktuální, navzdory starodávnému datu sepsání. Říká se, že by se měla znovu překládat minimálně jednou za generaci, tj. jednou za 20 let. To aby byla jazykově a pojmově srozumitelná. Přesto se ledaskde užívají stařícké verze a čtenáři na ně nedají dopustit. Pro jedny moc těžká, pro druhé barbarská, pro třetí inspirativní, pro čtvrté vodítko životem,... Bible je mnohovrstevná kniha. Nedivte se, že se mnozí ptají: Jak Bibli číst?

Začít modlitbou

Proste o porozumění textu - jeho hlavnímu směru, ale třeba i jednotlivostem. Modlete se o pokoru vůči textu, abyste nevkládali do textu svá předporozumění.

Proste o vedení a schopnost přijmout Boží oslovení a konkrétní impuls do tvého života. Myslete i na to, abyste se učili žít to, co přijmete.

Pomalinku, pomalu

Čtete pozorně. Nebojte se přečíst si oddíl vícekrát. Čtete pomalu. Verš po verši. Vracejte se, pokud si uvědomíte, že jste chvíli nevnímali.

Učte se soustředit. Na čtení je dobré mít klid a pravidelný čas, oboje usnadní soustředění.

Čti pokorně

Zkuste číst text tak, jako byste ho v životě neviděli a neslyšeli. A nikdy nečtete Bibli jako důkazový materiál ke svým domněnkám o víře.

Člověk má tendenci vytrhovat věci z kontextu a přehlížet, co se nehodí. Myslete i na kontext tématu nebo příběhu. Pokud si nevíte rady, jak textu rozumět, vezmete si k ruce knížky o dobovém pozadí biblických časů. Mnoho věcí v Bibli je dobově podmíněno.

TICHO

Nechte si čas na „ticho“ na textem. Je to čas, kdy samy přicházejí podněty. Nechte si čas na „rozhovor“ s textem. Souhlaste, hádejte se, diskutujte, přemýšlejte.

Kde začít

Obvykle doporučuji začít v Novém zákoně Evangelium podle Marka. Je to "nejstručnější" evangelium uspořádané chronologicky. Evangelium podle Matouše vypráví příběhy detailněji, Evangelium podle Jana už přidává příběhy navíc. Také má jinou posloupnost vyprávění. Proto je dobré mít už chronologickou představu z předchozích. Po těchto třech přichází na řadu Evangelium podle Lukáše a Skutky apoštolské. Je to nejmladší Evangelium a navazuje na něj vyprávění o první církvi. Pokud jste dočetli až sem, navrhuji skočit do Starého zákona, a to hned na začátek. Pět knih Mojžíšových (Leviticus čtete spíš vzláště), Jozue, Soudců, 1. a 2. Samuelova, 1. a 2. Královská v tomto pořadí vám utvoří obraz o strastech a radostech Božího lidu. A pak to, co zbývá.

Kdy číst

Zkoušejte, co vám bude nejlépe vyhovovat. Záleží na vašem rozvrhu i době, kdy jste "nejčerstvější". Ideálně si vyberte denní dobu, kterou budete týden zkoušet, a uvidíte, zda je vhodná.

Možností je mnoho. Výhoda ranního čtení je, že si text nesete do zbytku dne. Je to ovšem velká výhoda. Nevýhodou je, že jste omezeni časem odchodu do školy nebo do práce. Takže pokud si chcete k oddílu přečíst víc, musíte to odložit na odpoledne.

Večerní čtení není omezené časem. Člověk ale může být unavený a potřebuje se před spaním spíš zklidnit, než rozjet mozek na plné obrátky. Už naši dědové a babičky věděli, že před spaním je lepší číst nebo si notovat žalmy.

- do rámečku, s tečkami

TIPY KE ČTENÍ BIBLE

začni s Novým zákonem

čti kontinuálně (celé knihy)

čti menší úseky

čti pomalu

zkus si jedním slovem/větou vyjádřit, o čem přečtené bylo

uvědomuj si kontext (co je "před" a "za")

uvědom si souvislosti (kde jsi o tom četl)

dělej si poznámky

když něčemu nerozumíš, přečti si oddíl znovu

najdi si k textu výklad

s nejasnostmi zajdi za rodiči, za staršími mládežníky nebo za farářem

Medková, Marie

VYBLI BIBLI!

Kdo zná sklepáckou scénku o Bibli, ví, že název článku se vztahuje k jednomu z problematických rysů Bible, a to že „podpis chybí“. To by nás třeba při čtení ani zas tak trápit nemuselo, nicméně s tím vyvstává i otázka, kdo je vlastně vlastníkem autorských práv Bible? Kdo nám autorizuje překlady z originálních jazyků a kdo řekne, který je ten „správný“?

Zmatení jazyků

Překlady Bible jsou zapeklitou věcí. Podle profesora a teologa Jana Hellera každý překlad vždycky znamená výklad. Nelze překládat slovo od slova, ale když je překlad příliš volný, tak se obsah může ztrácet. Podstatné je, aby byla myšlenka zachována. S takovými problémy se setkává i překladatel beletrie či návodů na použití mixéru. Potíž s Bibli nastává kvůli jazykům, kterými byla sepsána. Hebrejštiny (Starý zákon) je semitským jazykem, který má jiné mluvnické kategorie než evropské jazyky. Novozákonní řečtina je zase do značné míry ovlivněna hebrejštinou, protože ti, kdo psali Nový zákon, sice psali a mluvili řecky, ale mysleli hebrejsky. A tak je třeba za jejich řečtinou objevit hebrejské myšlení. Jak říkal pan Heller, „největší problém při překladu Bible je v tom, jak tlumočit správným způsobem to, co dělá Bibli Bibli, to jest touhu, aby Bible sama nám byla živým oslovením. Překládat Bibli znamená vždycky doufat v Boží pomoc ne jen tehdy, kdy překládám, nýbrž i tehdy, kdy se bude ten překlad číst.“

Je libo audio?

Bible nebo její některá část byla přeložena již do téměř 2500 jazyků. To je už slušná suma, zvláště když v téměř každém jazyce existuje několik různých překladů. V čem naopak biblický překlad zaostává, je přepis Bible do Braillova písma - Bible pro nevidomé existují zatím jen asi ve 30 jazycích. Navíc je tisk takové bible velmi obtížný a nákladný vzhledem k tomu, že velikost jedné Bible v Braillově písmu čítá 34 velkých svazků. Většina knih české bible v Braillově písmu se dá zapůjčit v v diakonickém středisku pro zrakově postižené, kde se nachází braillovská a zvuková knihovna. Audio bible je dalším prostředkem, který může pomoci nevidomým i nepříliš čtivým individuům. Pro unavené oči existuje dramatizované čtení Nového zákona v ekumenickém překladu i Bible 21. Pokud ale vaši prarodiče luští drobná písmena biblických veršů pod lupou a nemají „uši k slyšení“, může jim třeba přijít vhod kniha žalmů vytištěná velkým písmem.

Online Bible

A co Bible na internetu? Tam se jí daří velmi dobře, můžete najít spoustu online překladů, jen si musíte dát pozor na kvalitu. Zaručenými adresami jsou kralický překlad na Bible.cz, ekumenický na Biblenet.cz a nová Bible 21.cz. Pro porovnání překladů v různých jazycích vám výborně poslouží Bibleserver.com. Pokud chcete mít Bibli vždycky u sebe, můžete si do mobilu stáhnout celou knihu jako aplikaci. Bez nabíječky, připojení k internetu nebo zásobené knihovny vám ale Bible může stejně někdy chybět. To už pak zbývá jediný zdroj - dobrá paměť! Tak začněte trénovat...

Zdroje:

<http://www.dumbible.cz/>

<http://szp.diakoniecce.cz/>

<http://granosalis.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=5678> Rozhovor s Janem Hellerem
Hubená, Ester

Otištěno z časopisu Bratrstvo 3/2005

Rozhovor o Bibli s docentem katedry Starého zákona UK ETF ThDr. Martinem Prudkým

Máte úctu k Bibli jako knize? Že třeba na stole nesmí být jídlo, když tam leží Bible...

Bible si vážím, ale na přehnanou vnější úctu moc nedám. Tlačenu bych nepoložil na žádnou otevřenou knihu, tedy ani na bibli — ale udělat si třeba xerokopii biblického textu, počmárat ji výkladovými značkami či poznámkami a nakonec ji ještě použít jako makulaturu, s tím problémy nemám.

Dokázal byste si představit, že byste dneska seděl v komisi, která má z množství textů vybrat kanonické (ty, které přijdou do Bible)? Podle čeho byste rozhodovali?

To si moc představit nedovedu. Ani si nepředstavuji, že by ono sdělení, které biblický kánon obsahuje, vzniklo jako usnesení nějaké komise.

Jaký je vztah mezi Starým a Novým zákonem z hlediska křesťanů a z hlediska židů?

Už samo označení „Starý zákon“ je výlučně křesťanský termín. Vztah mezi Starým a Novým zákonem tedy zajímá jen křesťany. Pro Židy Nový zákon nemůže patřit k biblickým knihám, protože Ježíš pro ně není Mesiášem a novozákonní církev už není „lidem Hospodinovým“, společenstvím „synů Abrahamových“.

Kdybyste směl vybrat jen jednu biblickou knihu jako základ křesťanství, která by to byla? Zkuste to říct, třeba subjektivně, je jasné, že to dobře nejde.

Nechci to říct, protože to zásadně nejde. Je zcela podstatné, že základem křesťanské víry je Písmo jako celek. Svědectví proroků a apoštolů nemá být redukováno na oblíbené knihy, kapitoly nebo verše. Ten, kdo se soustředí jen na jednu knihu nebo na několik oblíbených biblických míst, vystavuje základy své víry docela vážnému ohrožení.

S čím v Bibli se těžko vyrovnáváte? Příklad mi často nelehké porozumět hlasům, pozicím či názorům, které jsou doma v době nám už hodně vzdálené. Kdo s kým v oné biblické rozpravě svědků mluví, kdo na koho reaguje, kdo proti komu argumentuje ... to není snadné rozpoznat. Přitom je to tak strhující

rozhovor! A pozorného posluchače to přímo vtahuje, aby se do něj zapojil, tj. aby se k té základní věci — ke svědectví o Bohu a o jeho díle mezi lidmi — taky vyjádřil.

Jak má čtenář přistupovat k nezáživným nebo k provokujícím místům v Bibli?

Trpělivě. To, že mi něco přijde nezáživné, ještě neznamená, že to nic nevypovídá.

A jestliže mne něco provokuje, prozrazuje to možná spíš něco o mně samém než o provokativnosti textu.

Myslím, že člověk by měl Bibli především naslouchat se zvědavostí, jež se chce nechat oslovit ... ne s příliš jednoznačnými otázkami, na něž chceme uslyšet jasnou odpověď, a už vůbec ne s jednoznačnými a dávno hotovými odpověďmi, které si chceme jen potvrdit.

Biblické dějepravy pro děti se sporným místům vyhýbají. Myslíte, že by některé perikopy nebo knihy měli čtenáři otevírat například až ve věku třiceti let?

Jistě je tomu tak, že pochopení některých výrazů, obrazů, metafor či podobenství souvisí se zralostí posluchače — ale to se zdaleka netýká jen dětí!

Nemyslím ale, že by bylo nutné kohokoli v četbě bible nějak omezovat. Pokud se člověk opakovaně vrátí k biblickému textu, má obvykle podvojnou zkušenost — některým pasážím, jimž dříve nerozuměl, porozumívá nebo rozumí nově; stává se ale i to, že se dříve jasný smysl zahalí do nových otázek nebo vystoupí nové souvislosti, jež mají otevřený konec. Porozumívání Písmu zkrátka není jen nějaké shromažďování poznatků; je to živý rozhovor.

Máte Bibli úplně celou přečtenou?

Vadí, když ji křesťan přečtenou nemá?

Všechny knihy bible jsem přečetl. Nemyslím ale, že by to samo o sobě byla nějaká zásluha nebo kritérium dobrého křesťanství. Na druhou stranu mně ovšem přijde divné, že řada křesťanů Písmo nezná a nevěnuje mu pozornost. V jedné z klasických formulí vyznání se říká, že „Kristus zemřel ... podle Písem ... a byl vzkříšen ... podle Písem“ (1K 15,3n); rozumím tomu mimo jiné i tak, že i kdybych byl očitým svědkem Ježíšova ukřižování i vzkříšení, ale neznal Písmo, buď nic nepochopím, nebo si to budu vysvětlovat kdovíjak...

Bible, kniha, která mi leží stále u postele. Občas si říkám, zda je tam na správném místě, když ji neotvírám denně. Občas ji zakryjí jiné papíry, případně zmizí pod nějakým kusem oblečení. Také si říkám, zda je důležité ji stále vozit s sebou. Zda ji přibalovat mezi věci, když vyrážím na delší dobu z domova, přestože nemám jistotu, že ji otevřu. Vždyť ji tak ničím, ošoupávám a můžu ji třeba někde i ztratit. Takhle se přece s knihou nezachází. Ale je Bible od toho, aby stála vzorně v knihovně v perfektní vazbě a my ji jen oprašovali prachovkou?

Není. Je to živá kniha, ve které hledáme sílu do života, hledáme v ní ujištění o Boží existenci a o jeho milosrdenství. Nacházíme zde ujištění o tom, že tu nejsme sami a že je vždy se na koho obrátit, i když se cítíme mezi lidmi naprosto sami. Nacházíme zde inspiraci ke smyslu života. Můžeme se nad ní zamýšlet a nechat se jí vést. Ke každému slova Bible promlouvají jinak, a přesto jsou nosné pro každého z nás. Nacházíme v ní odpovědi na naše otázky týkající se nejen hledání, ale i vztahů mezi lidmi. Úmyslně používám slovo „nacházíme“, neboť Bible je Boží odpovědí na naše lidské hledání.

Přestože již nejsme takoví písmáci jako naši evangeličtí předkové, Bible zůstává stále součástí našeho života. Otevíráme ji někdy častěji, jindy zase méně, ale přesto je pro nás něčím neodmyslitelným. Je pro nás nadějí a jistotou. Je pro nás navigací v životě. Je odpovědí na mnoho otázek. A proto ji mějme stále na blízku, abychom kdykoliv mohli čerpat sílu do života.

Miki Erdinger, student, místopředseda YMCA v ČR

Bible vs. Korán

Veselý, Vojtěch

Nebýt možnosti fixovat ústně předávanou látku, nevznikla by velká dlouho trvající náboženství. Židovství, křesťanství a Islám jsou se svými víceméně svátostnými knihami světová. Indiáni Amerik, národy Oceánie, ani tlupy arktických krajin neudrželi své bohy živé déle než několik generací a jinde než kousek za humny.

Porovnáme bibli a Korán, dvě knihy, které jsou jen o něco mladší než jednota vyznavačů, kteří si po staletí zpřítomňují jejich látku. Velké K není náhoda a poukazuje na analogii mezi panenským počtím Ježíše v křesťanské tradici a „vtělením“ Koránu v tradici islámské. Slovo se stalo tělem/knihou. V obou případech bylo slovo vsazeno do čistého: čisté panny, negramotného Muhammada.

Kolem roku 656 po Kristu došlo ke konečné redakci sbírky Muhammadových výroků, sepsaných ve veršované próze bez rytmu.

Mluvit o tom, že bible a Korán vycházejí ze stejné tradice, je problematické. Původně považoval Muhammad obdržené učení za totožné s židokřesťanským a očekával, že bude přijat za proroka téže linie. K tomu nedošlo, a jelikož nemohl popřít rozdíly, které existovaly mezi učením jeho a učením SZ i NZ, dospěl

k závěru, že se obě předchozí tradice odchýlily od původního Abrahamova učení. Židé svým „nacionalismem“, křesťané zbožštěním Ježíše. Postavy Koránu se nápadně kryjí s biblickými. Muhammad je pravděpodobně znal z ústně tradovaných mimokanonických tradic. Nachází se tam např. příběh z Petrova evangelia o tom, jak Ježíš vyrábí ptáčky z hlíny a oživuje je. Postava panny Marie je v Koránu totožná s Miriam, sestrou Mojžíšovou. Korán také obsahuje jak kultické předpisy — jídelní zákony (vepřové a psí je prašivé), povinnost modlitby, almužny, půstu, vykonání pouti do Mekky — tak etické normy včetně jakési obdoby desatera. Hlavní zásady jsou: nepřidružovat nikoho k Bohu, ctít rodiče, být laskavý k rodině a příbuzným, nezabíjet děti (dcery) z obavy před zchudnutím, nedopouštět se cizoložství, nezabíjet neoprávněně, dávat správné míry a váhy... stejně jako v bibli jde o varování před neuhýby doby. Podobně jako v bibli i v Koránu najdeme verše ostře laděné proti jinověrcům. Zmíňme ilustrační: Zabíjejte je všude, kde je dostihnete, a vyžeňte je z míst, odkud oni vyhnali vás, vždyť svádění od víry je horší než zabití (súra 2, 191). Podle užšího kontextu jsou objekty příkazu židé a křesťané, v celku Koránu je však postoj vůči nim ambivalentní. Židé a křesťané věrni své víře jsou podle žité islámské tradice spravedliví. •

anketa

Bible je knížka, nad kterou je dobré se jednou za čas zastavit a to nejen s ostatními v kostele, ale třeba i sám doma. Rebeka, 14 let, Praha • Zpráva o Bohu a jeho spojení s naším světem. Pavel, 21 let, Teplice • Bible je pro mě (kromě jiného) zdrojem jistoty, že je Bůh se mnou i v situacích, kdy to tak vůbec nevypadá, záchrannou kotvou, když se řítím ze srázu a překvapivým oslovením, i ve chvílích, kdy vůbec neposlouchám. Jára, 29 let, Prosetín • Pro mě je to nevyčerpatelný zdroj myšlenek, které mě nutí přemýšlet o životě a přemítat o správnosti mého chování. Možná z respektu či strachu se k ní neobracím pravidelně. Anna, 15 let, Praha • No přece kniha knih! Už tolik staletí se k ní píše komentáře... Jak je možné, že k ní pořád ještě někdo má co dodat? Vždyť se přece musí ti lidi už opakovat! Jak to, že tak provokuje? Marie, 54 let, Čerčany • Zdroj mé víry. Pomůcka pro pochopení mého snažení na tomto světě. A samozřejmě velká kniha na polici v pokoji. Mirek, 21 let, Lysá nad Labem • Bible je fakt divná. Někdy nudná jak ústava EU, někdy dobrá detektivka, nikdy nevíš. A navíc se ti může stát, že se tam dočteš něco, co tě změní, třeba na celý život. Michal, 24 let, Praha

Bibli je spousta

Štefan Švec

Popravdě řečeno, nemám pocit, že by Bible byla jedna. Je jich spousta. Líbí se mi, jak čte Bibli Harold Bloom, který říká,

že Jahvista byl největší ironik celé historie literatury (a možná dokonce ironička, žena). Líbí se mi kabalisté, kteří věří, že v tóře je řešení všech tajemství minulosti i budoucnosti. Líbí se mi Zenon Kosidowski, který čte Bibli jako historický dokument. Líbí se mi lidé, kteří v ní nacházejí víru a odpovědi na své nejhlubší osobní otázky, protože nepochybuji, že v ní jsou.

A líbí se mi i většina toho, co Bible inspirovala.

Mám rád muzikál Jesus Christ Superstar, hltal jsem všechny možné apokryfy a smál se u Života Briana. Těším se obrazy a hudbu Bibli inspirovanou, objevy svitků v Kumránu i výzkumy toho, kdy která vlasatice proletěla nad Betlémem. Okouzluje mě důmysl kázání.

Kromě toho mám (jako jiní) řadu Bibli osobních. Bibli, kterou mi v příbramské nemocnici dávala číst moc hezká svědkyně Jehovova, když nám bylo dvanáct. Gymnaziální Bibli, do které jsem si barevně zatrhával všechno, co se mi zdálo absurdní a nelogické, abych si připadal jako cool obrazoborec se Szandorem LaVeyem v podpaží. Dnešní Bibli, ve které mě těší Mojžíš a Evangelia, kroutím hlavou nad Pavlovými dopisy a těším se na Žalmy a Zjevení sv. Jana. Bible je pro mě jedna z nejživějších knih, které znám, možná i proto, že ji čtu už tak dlouho a pořád nejsem u konce. A vůbec přitom nevadí, že není živá jediná.

Biblický odkaz: 1 Korintským 15,3

Autor: Medková, Marie

Autor: Hubená, Ester

Rok vzniku: 2011

- [Bible](#)
- [Společnost](#)
- [Podklad pro tematický program](#)
- [Dorost](#)
- [Konfirmace](#)
- [Mládež](#)
- [15 minut](#)
- [30 minut](#)
- [60 minut](#)
- [Na počtu nezáleží](#)

Odkaz na zdroj: <https://katecheze.evangnet.cz/programy/bible-soubor-textu>